

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Mälarsjukhuset Eskilstuna

Klinik

Ortopedi

Specialitet

2021-11-11 – 2021-11-12

Datum

Eskilstuna

Ort

Helene Andersson-Molina och Abdulemir Ali

Inspektörer

Styrkor

- Efter flertalet chefsbyten finns nu en VC på plats med tydliga visioner för kliniken. Tydligare teamdelning på kliniken ST-studierektor tillsatt
- Stark rekrytering på ST-läkarnivå
- Antalet ST-läkare har ökat från 5 till 15 på två år

Svagheter

- Stort glapp mellan vision och verklighet
- Struktur för ST-utbildningen i sin helhet saknas i praktiken, även om det finns en vision. Enskild ST-läkare lämnas att själv skapa sin ST.
- ST-kontrakt saknas, liksom en övergripande planering
- Klimatet på röntgenrond och operation upplevs hårt och stimulerar ej till inläring
- ST- läkarna har svårt att komma till på op , såväl elektivt som akut. Även om schemaläggning finns, lyfts man bort för att istället assistera på andra op, eller så finns inte plats
- ST-läkarna upplever att trots att man läser på, planerar, pilar ändå inte får hålla i kniven. Tid för gemensam planering avseende akuta operationer finns ej
- Klinikens doktorer pratar ibland sina egna språk sinsemellan, vilket inte befrämjar ett gott utbildningsklimat. På arbetet bör ett gemensamt språk användas

Förbättringspotential

- Se till att snabbt implementera de visioner om strukturerad ST-utbildning som finns
- Tydliggör handledaruppdraget för operatörer, där det tydligt framgår vilka operationer en ST ska göra och vilka moment som är lämpliga. Prioritera ST-läkare som huvudoperatör på standardingrepp
- Skapa en konstruktiv utbildningsmiljö och feedback på röntgenrond och operation
- Se till att ST-läkare ska uppnå socialstyrelsens krav angående vilka operationer som bör göras av ST-läkare under varje teams placering

STRUKTUR

A Verksamheten

Mälarsjukhuset i Eskilstuna bedriver en bred ortopedisk verksamhet, där elektiva plastiker i stor omfattning också görs i Katrineholm. Extern randning erbjuds på Astrid Lindgrens barnsjukhus, iö tillgodoses utbildningen på hemma kliniken. Totalt arbetar 40 doktorer på kliniken, varav 15 är ST-läkare där många är anställda de senaste 18 månaderna. 2 läkare är disputerade. En vårdavdelning med 24 öppna vårdplatser finns. Viss teamdelning mellan akut och elektivt finns. Akutkliniken har ca 15-20000 akutbesök/år och ortopederna bemannar jourlinje. Plan för 24 plastiker i veckan som ej uppnåtts pga pandemi Reducerat antal operationssalar som följs av pandemin innebär att man idag har 1 akutsal/dag samt elektiva salar

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Kliniken består av totalt 40 läkare varav 15 är överläkare, 7 är specialistläkare och 15 är ST-läkare. 2 läkare är disputerade, varav den ena är i slutfasen av sin STutbildning. Alla har namngivna handledare, inte alltid avsatt tid i schema för handledning. På kliniken finns en bred verksamhet, samtidigt som ST-läkarna har svårt att uppnå operativa mål då överläkare/specialister inte alltid lämnar ifrån sig kniven Tillgång till studierektor finns på kliniken, men har många uppdrag och därmed svårtillgänglig. Gradering C

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Verksamheten bedrivs i för ändamålen adekvata lokaler. Jourrummen uppfyller standardkrav och arbetsstationer finns som är permanenta. Delas med 1-2. Tillgång till litteratur finns och som på många håll är de digitala plattformarna för detta välfungerande Gradering B

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Det finns en tydlig vision för hur man vill prioritera utbildningsfrågor, men implementeringen är ej gjord. Det finns en utbildningsplan, men enskild ST tar stort ansvar för att få en fungerande schemaläggning. Tidigare har inget team funnits, utan man har träffat patienter utefter behov och tillgänglighet. Kliniken har nu inlett en teamdelning, teamledare har i uppgift att tydliggöra inlärningsmål och skapa förutsättningar för en röd tråd på placeringar. Oklart hur återkoppling och måluppfyllelse skett, nu planeras tydligare återkopplingar via validerade instrument. Många ST läkare är nyrekryterade, vilket skapat en mycket lindrigare jourbörda. Dock ses ingen förbättring på op, där måluppfyllelse är mycket svår för många ST-läkare. Framkommer ytterligt tydligt en skillnad mellan kön, där kvinnor trots schemaläggning på op inte får operera och således inte kan uppfylla mål. Förväntningarna är att man ska stanna kvällstid och komma in på ledig tid för att visa intresse. Många överläkare och specialister har svårt att släppa kniven och handleda, även om ST-läkaren förberett sig. ST-kontrakt saknas, liksom kännedom om mål och utbildningsplan.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Alla ST-läkare har en namngiven handledare, handledarsamtal genomförs men är inte alltid schemalagda. ST-kontrakt saknas, många ST-läkare har inte påbörjat ST-arbetet. Det har inte funnits någon struktur för sitins eller validerad återkoppling, även om tillsatt studierektor har planerat för detta. Många ST-läkare beskriver ett hårt klimat där man är rädd för att fråga öppet, utan istället går direkt till enskild kollega man vet man får stöd av. Inte minst gäller detta på röntgenronder. På operation är det mycket svårt att få komma till, även här är det enskilda kollegor som utbildar och står för konstruktiv handledning. Det finns en tydlig skillnad mellan könen Givetvis har den elektiva delen decimerats genom pandemin, vilket också påverkar tillgång till op-resurs. Klimatet ST-läkare emellan beskrivs som gott. Den vision om utvärderingar, uppföljningar och sektioneringar har ännu inte kunnat implementeras, vilket leder till brister i utbildningen.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Den teoretiska internutbildningen är schemalagd och består av möten och journalclub. ST-läkarna får mycket frikostigt delta i alla relevanta kurser och utbildningar. Kvalitetsarbete och ST-arbete görs och presenteras. En ST-läkare har disputerat under sin ST.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Två doktorer på kliniken är disputerade. Vetenskapliga och kvalitetsarbeten fullgörs på kliniken och tid finns avsatt för studier i schemat. Denna tid konverteras dock till produktion när så behövs. Kurser för att uppnå A och B mål finns, och ST-läkarna får tid och utrymme att delta

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna handleder kandidater och AT-läkare. Kurser i ledarskap och kommunikation erbjuds i regionen

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

DATUM
2022-02-09

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergiska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

Extern kvalitetsgranskning av specialisttjänstgöring, SPUR, Ortopedkliniken Mälarsjukhuset/Kullbergiska sjukhuset 2021-11-11-- 2021-11-12, Upprättande av handlingsplan

Bakgrund:

Ortopedkliniken MSE/KSK har varit och är fortfarande väl medveten om de brister och svagheter som finns i utbildningen av ST-läkare inom ortopedi. När jag rekryterades och började min anställning som verksamhetschef på Ortopedkliniken MSE/KSK 2019-09-01 var ett av målen att bygga upp och skapa en väl fungerande utbildning av ST-läkare i ortopedi.

Det framgår inte i aktuell rapport hur frekvent rapporterade brister förekommer. Är det brister som upprepas regelbundet eller är det brister som endast har förekommit vid enstaka tillfällen? Oavsett frekvens på beskrivna brister som identifierades vid SPUR-inspektionen och presenterades i rapporten kommer de att ligga till grund för klinikens fortsatta arbete med att förbättra utbildningen för klinikens ST-läkare. Jag är väl medveten om att det är klinikens nuläge som inspekteras och inte den vision eller den historia som finns på kliniken. Då varken jag som verksamhetschef, klinikens ST-studierektor överläkare Araz Yaqoob eller klinikens administrativt ST-ansvarige specialistläkare Magdalena Madison intervjuades i samband med inspektionen önskar jag därför skriftligen redogöra för en handlingsplan samt förmedla klinikens förhållningssätt vad gäller utbildning för klinikens ST-läkare.

När jag tillträdde min tjänst som verksamhetschef 2019-09-01 fanns det fem tjänstgörande ST-läkare på Ortopedkliniken MSE/KSK och under aktuell period fanns det ingen ST-studierektor. Sedan 2019-12-01 finns en ST-studierektor som i samarbete med klinikledningen fortlöpande utvecklar utbildningen för klinikens ST-läkare. Ortopedkliniken MSE/KSK har som ambition att bedriva en mycket bra ST-utbildning och har rekryterat tio ST-läkare på relativt kort tid. Klinikens bedömning är att cirka 15 ST-läkare behövs för att säkra en god utbildningsmiljö innefattande operationsverksamhet, mottagningsverksamhet, avdelningsarbete, jourarbete, studietid, handledarsamtal, SK-kurser, uttag av jourkomp samt möjliggöra annan typ av frånvaro från klinisk tjänstgöring. De tio senast rekryterade ST-läkarna har i princip endast tjänstgjort på Ortopedkliniken MSE/KSK under rådande pandemi där Region Sörmland var mycket hårt drabbad. Tyvärr är vår bedömning att pandemin drabbade ST-utbildningen negativt med klart minskade operationsresurser som följd.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergiska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

Ortopedkliniken MSE/KSK har sedan mars 2020 fram till september 2021 i princip endast haft ett operationslag dagligen på Mälarsjukhuset i Eskilstuna som knappt täckt behovet för att säkerställa klinikens akuta uppdrag. Detta har beklagligt nog medfört klart minskade operationstider för klinikens ST-läkare. Ortopedkliniken elektiva verksamhet på Kullbergiska sjukhuset i Katrineholm som i huvudsak bedriver höft- och knäplastikoperationer var stängd under rådande pandemi vilket också påverkade ST-utbildningen negativt. Under rådande pandemi där Region Sörmland var hårt drabbad har schemalaggningsen varit mycket svår och medfört många snabba schemaförändringar. Detta beroende på periodvis många sjuka överläkare, specialistläkare samt ST-läkare. Detta har naturligtvis påverkat utbildningen negativt. Att det innan september 2019 funnits skillnader i schemalaggningsen på kliniken kan inte uteslutas men med en ny schemastruktur sedan år 2020 är ambitionen och direktiven att det inte ska föreligga några skillnader i schemalaggningsen under en längre schemaperiod.

Det finns mycket riktigt en vision och implementering till verklighet pågår intensivt sedan hösten 2019 (sedan två år tillbaka). Ett flertal åtgärder har sedan hösten 2019 redan implementerats på kliniken i syfte att förbättra utbildningen för klinikens ST-läkare. Tyvärr har rådande pandemi fördröjt en rad förändringar/förbättringar på kliniken. Min bedömning är att det fortfarande i vissa delar finns ett glapp mellan vision och verklighet men att glappet som beskrivs i rapporten är stort är inte min uppfattning.

Det finns en övergripande struktur och planering för klinikens ST-läkare som har upprättats av ST-studierektor som tillsattes 2019-12-01. Den övergripande planeringen för klinikens ST-läkare finns dokumenterad i en överskådlig Excel-fil men denna efterfrågades inte i samband med SPUR-inspektionen. Målbeskrivning för klinikens ST-läkare finns publicerad på Ortopedkliniken MSE/KSK:s intranät. Klinikens ST-läkare planerar utbildningen i samråd med ST-studierektor och handledare. Alla ST-läkare på kliniken har sedan år 2020 en personlig pärm som förvaras i en bokhylla i klinikadministratörens rum. I den personliga pärmen förvaras definierade delmål, mål, kursintyg, intyg från eventuell randutbildning samt ST-kontrakt. Alla ST-läkare har inte skrivna ST-kontrakt men arbete pågår att utfärda ST-kontrakt till samtliga ST-läkare. I rapporten står att läsa att ”studierektor finns på kliniken men har många uppdrag och är därmed svårtillgänglig”. Som ett led i klinikens initiala utveckling år 2019 var tanken att produktionsplanering och schemalaggningsen av läkare var kopplad till ST-studierektor. Från januari 2022 har arbetsuppgifterna omfördelats vilket medför att ST-studierektor inte längre är delaktig i schemalaggningsen av klinikens läkare. Därmed tillskapas mer tid för uppdraget som ST-studierektor.

Kliniken arbetar sedan hösten 2019 ständigt med arbetsmiljöfrågor. Uppenbara förbättringar har uppnåtts men jag är medveten om att fortsatt intensivt och regelbundet arbete krävs för en fortsatt förbättrad arbetsmiljö och utbildningsklimat.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

Läkargruppen har återkommande möten varje tisdag klockan 16.15-17.15 där det finns planering att även i framtiden diskutera arbetsmiljöfrågor.

Beroende på rådande pandemi där Region Sörmland var mycket hårt drabbad har Ortopedkliniken MSE/KSK endast haft tillgång till en operationssal för akutkirurgi under 1½ års tid (mars 2020-september 2021). Detta har beklagligt nog påverkat den operativa träningen negativt. Vi ser nu under hösten 2021 en klar förbättring med ökade operationsresurser vilket kommer att innebära en bättre kirurgisk utbildning.

Vid alla möten, morgonrapporter, röntgenronder etcetera används alltid ett gemensamt språk som är svenska, något annat har inte noterats. I rapporten framgår att ”doktorer pratar ibland sina egna språk sinsemellan, vilket inte befrämjar ett gott utbildningsklimat”. Läkarna på kliniken kommer därför att informeras om att alltid använda svenska språket under all arbetstid även om det är enskilda samtal.

Utvärderingar, uppföljningar och teamindelningar har ännu inte implementerats fullt ut på kliniken. Det pågår en intensiv utveckling av klinikens olika team där teamledare är utsedda för respektive team 2021-11-01 (övre extremitet, fot, barn, rygg, artroskopi, protes och trauma). Att utbildningen för klinikens ST-läkare säkerställs kontrolleras av verksamhetschef i samarbete med ST-studierektor, handledare och respektive teamledare. I skriftlig arbetsbeskrivning för teamledare framgår att utbildningsfrågor inom teamet ska säkerställas. Specialistkollegium planeras också in med regelbundenhet.Handledning för ST-läkare är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema. Handledarsamtal är schemalagda. Påvisade brister i ST-läkarens kompetens som leder till åtgärdsplan har inte varit aktuellt på kliniken sedan jag tillträdde år 2019. Om behov uppstår kommer självklart en adekvat åtgärdsplan att upprättas omgående.

I rapporten framgår att ”på operation är det mycket svårt att få komma till, även här är det enskilda kollegor som utbildar och står för konstruktiv handledning. Det finns en tydlig skillnad mellan könen”. All form av särbehandling är helt oacceptabel på Ortopedkliniken MSE/KSK. När det gäller klinikens ST-läkare ska ingen särbehandlas oavsett om det gäller utbildning på avdelningen, på mottagningen, på operationsavdelningen eller deltagande på SK-kurser. Någon särbehandling ska inte heller förekomma vad gäller jourtjänstgöring eller fördelning av jour med kort varsel beroende på sjuk kollega. Det ska på Ortopedkliniken MSE/KSK inte heller förekomma några osakliga löneskillnader. Det är därför högst beklagligt att några av klinikens ST-läkare har upplevt särbehandling vad gäller operativ utbildning. Ortopedkliniken MSE/KSK ser denna information som allvarlig och planerar att omgående vidtaga åtgärder för att korrigera de brister som beskrivs gällande den operativa utbildningen.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

Kliniken kommer också att omgående vidtaga åtgärder i syfte att förbättra planering och handledning för klinikens ST-läkare.

STRUKTUR

B, Medarbetarstab och interna kompetenser: Gradering B

Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna planeras med startdatum i början av år 2022.

PROCESS

D, Tjänstgöringens uppläggning: Gradering D

Det finns en övergripande struktur och planering för klinikens ST-läkare som har upprättats av ST-studierektor som tillsattes 2019-12-01. Den övergripande planeringen för klinikens ST-läkare finns dokumenterad i en överskådlig Excel-fil men denna efterfrågades inte i samband med SPUR-inspektionen. Målbeskrivning för klinikens ST-läkare finns publicerad på Ortopedkliniken MSE/KSK:s intranät. Klinikens ST-läkare planerar utbildningen i samråd med ST-studierektor och handledare. Alla ST-läkare på kliniken har sedan år 2020 en personlig pärm som förvaras i en bokhylla i klinikadministratörens rum. I den personliga pärmen förvaras definierade delmål, mål, kursintyg, intyg från eventuell randutbildning samt ST-kontrakt. Alla ST-läkare har inte skrivna ST-kontrakt men arbete pågår att utfärda ST-kontrakt till samtliga ST-läkare. Då det i aktuell SPUR-rapport påvisas brister gällande individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen planerar kliniken att omgående tydliggöra och vid behov revidera ST-läkarnas individuella utbildningsprogram. Handledaruppdraget för operatörer kommer omgående i samband med läkarmöte 2022-01-25 samt vid handledarträff att tydliggöras där det kommer att framgå vilka operationer en ST-läkare ska göra och vilka moment som är lämpliga. Prioritering kommer att ske så att ST-läkare får vara huvudoperatör på standardingrepp.

ST-studierektor samt respektive handledare kommer omgående att få i uppdrag att regelbundet följa upp och vid behov revidera ST-läkarnas individuella utbildningsprogram. I uppdraget ingår att säkerställa att ST-läkarna uppnår Socialstyrelsens krav gällande vilka operationer som bör göras av ST-läkare. Teamledarna kommer också att uppmärksammas på Socialstyrelsens krav gällande vilka operationer som bör göras av ST-läkare vid placering på respektive team.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

Alla ST-läkare på Ortopedkliniken MSE/KSK ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Då det redan i den preliminära rapporten framkom brister behandlades frågan på APT för klinikens läkare tisdag 2021-11-30 klockan 16.15-17.15. Aktuella frågor kommer noggrant att följas upp genom samtal med klinikens ST-läkare samt fortsatta diskussioner på kommande APT för läkarna.

Sammanfattning av åtgärder:

- Informera om och tydliggöra den övergripande planeringen för klinikens ST-läkare. Uppdrag till ST-studierektor 2021-12-01 med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Säkerställa att samtliga ST-läkare har ett individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen. Uppdrag till ST-studierektor samt respektive handledare 2021-12-01 med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Regelbunden uppföljning av det individuella utbildningsprogrammet och vid behov revidering. Uppdrag till ST-studierektor samt respektive handledare 2021-12-01 med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Alla ST-läkare har inte skrivna ST-kontrakt men arbete pågår att utfärda ST-kontrakt till samtliga ST-läkare på kliniken. Uppdrag till ST-studierektor med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Det är självklart att alla ST-läkare på Ortopedkliniken MSE/KSK har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Frågan belystes och diskuterades på APT för klinikens läkare 2021-11-30 klockan 16.15-17.15. Aktuell fråga kommer noggrant att följas upp genom enskilda samtal med klinikens ST-läkare och handledare samt även genom med regelbundenhet återkommande diskussioner på återkommande APT.
- Ny schemastruktur sedan 2021-11-01 med planering av två operationsdagar per vecka för klinikens ST-läkare.
- Uppföljning varje månad med registrering gällande typ av ingrepp samt antalet operationer som varje ST-läkare utför samt typ av ingrepp samt antal där ST-läkare assisterar. Uppdrag åt administrativt ST-ansvarig 2022-01-10 samt uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

- Elektroniskt utskick till alla ST-läkare varje månad med uppföljning och utvärdering av föregående månad gällande utbildningen. Uppdrag åt administrativt ST-ansvarig 2022-01-10 med uppföljning av åtgärd 2022-04-30.

E.Handledning och uppföljning: Gradering D

ST-läkaren bör utöver handledning få fortlöpande instruktioner. Denna fråga har också diskuterats på APT för klinikens läkare och kommer också regelbundet att följas upp så att implementeringen efterföljs. Handledning för klinikens ST-läkare är sedan tidigare inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.

Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder. Ortopedkliniken ST-studierektor planerar regelbundna möten, specialistkollegium där standardiserade formulär för bedömning fylls i. Påvisade brister i ST-läkares kompetens som leder till åtgärdsplan har inte varit aktuellt på kliniken sedan jag tillträdde i september 2019. Om behov uppstår kommer en åtgärdsplan omgående att upprättas i syfte att ST-läkaren ska uppnå givet mål.

ST-läkarnas sidoutbildning följs upp genom intyg och samtal med berörd handledare på aktuell klinik.

Sammanfattning av åtgärder:

- Fortsatt implementering gällande att ST-läkare utöver handledning får fortlöpande instruktioner. Detta möjliggörs bland annat genom en daglig undervisningsvänlig och strukturerad morgonrapport som är integrerad med röntgenrund. Fortsatt regelbundet arbete med att utveckla morgonrapport och röntgenrund till ett mer undervisningsvänligt klimat. Uppföljning sker regelbundet av verksamhetschef.
- Genom en förändrad/förbättrad schemastruktur är ST-läkare vid varje teamplacering placerad tillsammans med överläkare/specialist i aktuellt team. Detta gäller vid operationsverksamhet, mottagningsverksamhet samt avdelningsarbete. Uppdrag till ST-studierektor samt respektive teamledare 2021-11-01 med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Handledning är sedan 2019-12-01 inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema. Uppdrag till ST-studierektor samt respektive handledare med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Specialistkollegium med regelbundna intervaller där en fortlöpande bedömning av ST-läkare görs med på förhand kända och överenskomna metoder. Uppdrag till ST-studierektor 2021-12-01 att säkerställa att bedömningen görs med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Vid brister i ST-läkarens kompetens kommer omgående en åtgärdsplan att upprättas.

Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

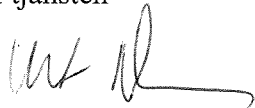
Vidtagna åtgärder för att förbättra ST-utbildningen på Ortopedkliniken MSE/KSK i kronologisk ordning sedan 2019-09-01:

- Läkarmöten/APT tisdagar klockan 16.15-17.15, startdatum 2019-09-01.
- Journal club onsdagar klockan 08.30-09.00, startdatum 2019-09-01.
- Kliniken stimulerar deltagande i SK-kurser, startdatum 2019-09-01.
- Strukturerad röntgenrund inkluderande morgonrapport med utbildning, startdatum 2019-09-01.
- Egna arbetsplatser för samtliga ST-läkare, startdatum 2019-12-01.
- ST-studierektor, tillsatt 2019-12-01
- Schemalagd studietid för klinikens ST-läkare, startdatum 2019-12-01.
- Schemalagd tid för handledarsamtal, startdatum 2019-12-01.
- Specialistkollegium en gång/termin, startdatum 2019-12-01.
- Ortopedexamen som utbildningsaktivitet, startdatum 2019-12-01.
- Återkommande diskussioner om arbetsmiljö på APT. Utgångspunkt är senaste medarbetarenkäten, startdatum 2020-01-01.
- Indelning av klinikens läkare i team: trauma, rygg, övre extremitet, artroplastik höft/knä, fot, artroskopi och barn, startdatum 2020-09-01.
- Teammöten en gång/månad, startdatum 2021-09-01.
- Varje team har en utsedd teamledare där det i arbetsbeskrivningen bland annat ingår att säkerställa ST-läkarnas utbildning inklusive kirurgiska färdigheter enligt gällande målbeskrivning, startdatum 2021-10-31.
- Ny schemastruktur med fler operationsdagar, två dagar/vecka för klinikens ST-läkare. Detta är möjligt när det nu finns fler operationsresurser då pandemivården inte längre är i behov av anesthesi- och operationspersonal i samma utsträckning som tidigare under pandemin, startdatum 2021-11-01.
- Alla ST-läkare har inte skrivna ST-kontrakt men arbete pågår att utfärda ST-kontrakt till samtliga ST-läkare på kliniken. Uppdrag till ST-studierektor med uppföljning av åtgärd senast 2022-04-30.
- Varje månad registrera typ av ingrepp samt antalet operationer som varje ST-läkare utför samt typ av ingrepp samt antal där ST-läkaren assisterar, startdatum 2022-01-10.
- Elektroniskt utskick till alla ST-läkare varje månad med uppföljning och utvärdering av föregående månad gällande utbildningen. Uppdrag till administrativ ST-ansvarig med startdatum 2022-01-10.
- En överläkare/specialistläkare är ansvarig för planering av operationsprogram veckovis, startdatum 2021-11-01.

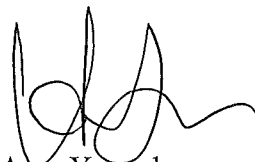
Hälso- och sjukvård
Ortopedkliniken
Mälarsjukhuset/Kullbergsska sjukhuset
Tfn 016-10 36 00/lwd

- Dagkirurgisk vård är upphandlad (operationssal + operationspersonal) hos privat vårdgivare för att minska uppbyggda köer av väntande patienter. Ortopedkliniken MSE/KSK bistår med specialist och ST-läkare. Schemaläggning av ST-läkare tillsammans med specialist, allt i utbildningssyfte, startdatum 2021-11-08.
- Informationsmöte med klinikens överläkare och specialistläkare om att förbättra utbildningen av klinikens ST-läkare inklusive kirurgisk träning. Uppföljning kommer att ske en gång/månad av verksamhetschef och ST-studierektor, startdatum 2021-12-01.
- Regelbunden utvärdering av utbildningen vid återkommande möten med klinikens team samt vid samtal handledare/ST-läkare, startdatum 2021-12-01.
- Informationsmöte med klinikens ST-läkare om vikten av att vara påläst samt att hälsa på patienterna inför ett operativt ingrepp, uppföljning varje månad, startdatum 2021-12-01.
- APT för klinikens läkare med genomgång av genomförd SPUR-inspektion genomfördes tisdag 2022-01-25 klockan 16.15-17.30. Upprättad handlingsplan presenterades också vid mötet. Regelbunden uppföljning kommer att ske.

I tjänsten

Ulf Nordström
Verksamhetschef

Araz Yaqoob
Överläkare/ST-studierektor

Helena Svensson
ST-läkare